

АНАЛІЗ СІМЕЙНИХ СТОСУНКІВ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЖИТТЄВОЇ, СОЦІАЛЬНОЇ, ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ

Аристотель свого часу зазначав, що сім'я є першим кроком до формування держави. Саме з неї починається наше уявлення про світ. Сім'я є колискою нашого дитинства, місцем, де ми розвиваємось, і з якого ми підемо, щоб створити власну сім'ю. Свобода, прощення, дарування, любов залишаються класичними сімейними цінностями. Через сім'ю передається спадщина поколінь і формується цивілізація.

Наші уявлення про сім'ю залежать від нашого сімейного досвіду, від нашого знання, від конкретно-наукових, релігійно-нормативних відображень проблематики сім'ї.

Згідно з класифікацією Міжнародної енциклопедії шлюбу та сім'ї виділяють чотири підходи до розуміння сім'ї:

- де акцент ставиться на складі членів сім'ї, спільному домогосподарстві, соціальній взаємодії;
- де виділяються функціональні особливості сім'ї (людське відтворення, виховання дітей);
- розуміння сім'ї, що базується на особливостях взаємодії її членів;
- де акцент робиться на вербальних та невербальних символах та інтерпретації людиною сімейного досвіду.

Протягом століть змінювалась парадигма у розумінні моделі сім'ї. До XIX ст. у створенні сім'ї домінували договірні-розрахункові відносини, а з кінця 30-х р. XX ст. кохання стає основним чинником для утворення сім'ї (концепція романтичної сім'ї). Вступ у постмодерну добу змінив ціннісні установки суспільства, його поведінку. І зміни ці носять глобальний характер, вони не залишають поза увагою жодну сферу людського буття. З одного боку зростає система комунікацій, а з іншого вона перетворюється в більшості на засоби масової маніпуляції. В мережевому молодіжному середовищі здатна формуватися реальна віртуальність (коли реальність настільки захоплена віртуальними образами, що ці образи формують нову реальність). Тому сучасна людина, аби не втратити свободу і особисту незалежність, шукає форм спілкування, що носять особистісний характер. Однією з них і є сім'я, яка за слушним висловлюванням Л.А. Усанової «є єдиною структурною одиницею, що саморегулюється, оскільки вона, певною мірою, моделює та відтворює соціальні зв'язки, сфери життєдіяльності та функції суспільства. Вона

є природною соціальною формою збереження, переробки та передачі самобутньої етнокультурної інформації, що втілюється у національному архетипі, культурних стереотипах, у родинно-побутовій культурі. Це і визначає необхідність аналізу проблем сім'ї, осмислення її місця у житті людини, виявлення внутрішніх механізмів її існування».

Сім'я як партнерство – є основною ідейною зміною епохи глобалізму. І це явище є неминучим. Сім'я знаходиться у процесі де-стандартизації та деінституалізації. Сьогодні в Україні домінуючим типом є проста нуклеарна сім'я. Час багатопокілнних сімей пройшов і соціологи простежують тенденцію до егалітаризму (партнерського шлюбу) без взаємозалежності, без спільного домогосподарства. Однак, так як українці традиційно не схильні до полігамії, то зберігається орієнтація на традиційні сімейні цінності. Слід зауважити і про зміни, які сталися в сім'ї з огляду на загальне старіння української нації.

Мережевий характер організації сучасного суспільства втручається у спосіб організації сімейного життя. Члени сім'ї отримали можливість працювати дистанційно, що дало змогу економити час, який витрачається на переїзди, але одночасно людина стає досяжною для роботодавця 24 години на добу, сім'я поступово починає страждати від надмірного заняття робочими справами. Це відрізняється від попередньої тенденції, коли в доіндустріальну епоху дід збирав людей для виконання спільної справи та навчання дітей.

Для країн Сходу характерним є соціально-закріплене підтвердження сімейних зв'язків (шлюб). В західних країнах шлюб не надають такого першочергового значення, все частіше оформлення сімейних зв'язків стає питанням вибору людини.

У країнах ЄС все частіше лобюється нова норма «гендерна людина». У 2000 році ЄС прийняв «Хартію основоположних прав» в Статті 9 якої визначає, що шлюб і сім'я стали інститутом, не пов'язаним зі стосунками між чоловіком і жінкою. У такий спосіб відчинили двері для «гомосексуальних шлюбів».

У 1994 р. Рокфеллер вважав, що «потрібна лише криза великого масштабу, і нації ствердно приймуть новий світовий порядок». Щоб зупинити руйнування основ соціальної структури необхідно проводити плідну роботу із студентською молоддю по духовному і моральному оновленню нашої культури. Помилки в цій сфері становлять загрозу для всього людського роду.